

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR
SANITARNY W LEŻAJSKU**

*Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego
Powiatu Leżajskiego za 2023 r.*

Leżajsk 2024 r.

Spis treści

Wstęp	3
1. Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia.....	4
2. Higiena Dzieci i Młodzieży.....	5
3. Epidemiologia	7
4. Higiena Komunalna.....	10
5. Higiena Żywności i Żywienia.....	15
6. Higiena Pracy.....	23
7. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	25
8. Podsumowanie	26

Wstęp

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Leżajsku realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego, określone w ustawie z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, do których należą: ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości środowiskowych, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Działania prowadzone są w obszarach, które mają zabezpieczać realizację wspomnianego celu i dotyczą:

- sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, polegającego m.in. na uzgadnianiu planów zagospodarowania przestrzennego i wymagań higieniczno-sanitarnych określonych dla budownictwa,
- sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego nad przestrzeganiem przepisów higienicznych i zdrowotnych określonych dla poszczególnych obszarów naszego życia, takich jak środowisko, szkoła, praca, czy szeroko rozumiana żywność i żywienie,
- prowadzenia działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i chorób wynikających z warunków pracy,
- inicjowania i prowadzenia działalności oświatowo-zdrowotnej zmierzającej do kształtowania właściwych postaw i zachowań zdrowotnych.

Niniejszą ocenę przygotowano w oparciu o dokonaną przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Leżajsku analizę sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych oraz wyniki kontroli i innych czynności podejmowanych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Leżajsku w roku 2023.

W opracowaniu przedstawiono najważniejsze informacje dotyczące stanu sanitarnego powiatu leżajskiego na dzień 31 grudnia 2023r.

1. Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia.

Zadania Oświaty Zdrowotnej i Promocja Zdrowia PSSE w Leżajsku wynikają z Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, założeń Narodowego Programu Zdrowia, wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia oraz sytuacji epidemiologicznej i potrzeb zdrowotnych mieszkańców powiatu leżajskiego.

W roku 2023 prowadzono realizację zadań związanych z profilaktyką chorób zakaźnych i ogólną promocją zdrowia. W związku z powyższym przeprowadzono 71 wizytacji w ramach koordynowania przebiegu programów prozdrowotnych realizowanych w placówkach szkolno – wychowawczych.

We współpracy z działem Epidemiologii zorganizowano Konferencję dot. „Szczepień ochronnych” dla młodzieży w Zespole Szkół Technicznych w Leżajsku obejmując 150 osób. Podczas wypoczynków zimowych oraz letnich zorganizowano prelekcje oraz szkolenia na koloniach, półkoloniach, obozach sportowych i piknikach rodzinnych dot. bezpieczeństwa/zasad na obozie sportowym oraz o szkodliwości napojów energetyzujących – obejmując 570 dzieci. Ponadto wzięto udział w 5 imprezach okolicznościowych propagując działania zdrowotno-edukacyjne dot. m. in.: „Patentu na bezpieczne wakacje”, „Profilaktyki czerniaka i chorób odkleszczowych”, chorób zakaźnych itp. Podczas jednej z imprez utworzono stoisko promocyjne połączone z wystawą grzybów.

We współpracy z miejskim koordynatorem ds. żywienia oraz przedstawicielami Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie przeprowadzono szkolenie z zakresu suplementów diety oraz bezpiecznych kawałków dla osób odpowiedzialnych za żywienie dzieci w placówkach oświatowych z terenu miasta Leżajska. Szkolenie miało charakter teoretyczny, a w zakresie pierwszej pomocy w przypadku zadławienia aspekt praktyczny.

Pracownik OZiPZ zasiadał w jury konkursu plastyczno – fotograficznego skierowanego do dzieci i młodzieży z powiatu leżajskiego pod hasłem „Bezpieczne Wakacje 2023” organizowanego przez Komendę Powiatową Policji w Leżajsku.

W ramach realizacji kampanii „Problem Wagi Ciężkiej” przeprowadzono zajęcia profilaktyczne edukując 644 uczniów szkół podstawowych. Pracownice OZiPZ przedstawiały jak ważnym elementem w życiu ucznia jest dobrze dobrany tornister.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Leżajsku wraz z Głównym Inspektorem Sanitarnym wspólnie realizowała projekt dofinansowany z Funduszy Europejskich „Wzmocnienie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego Polski” (Projekt POWR.07.01.00-00-0008/22) w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa VII: „Wsparcie REACT-EU dla obszaru zdrowia”. Udział w projekcie pozwolił na dostosowanie się PSSE w Leżajsku do sytuacji kryzysowej wywołanej konfliktem zbrojnym na Ukrainie poprzez oddelegowanie jednego pracownika OZiPZ do nauki języka ukraińskiego i obsługi interesantów będących osobami korzystającymi z ochrony czasowej przebywającymi na terenie powiatu leżajskiego oraz umożliwiło aktywizację zawodową osób uciekających z Ukrainy (zatrudnienie 1 osoby pochodzenia ukraińskiego).

W trakcie roku udało się nagłośnić i rozpropagować w mediach i portalach społecznościowych akcje i kampanie takie jak:

- „EFSA- Wybieraj bezpieczną żywność”

- „Myję ręce, bo wiem więcej”

- „Profilaktyka nowotworowa”
- „Europejski tydzień wiedzy o antybiotykach”
- „Światowy Dzień bez Tytoniu”
- „Czy wiesz że...” dot. profilaktyki HIV/AIDS
- „#SzczepimySię”
- „Problem wagi ciężkiej”
- „Światowy Dzień Zdrowia”

Ponadto na bieżąco publikowano informacje oraz wydarzenia, w których uczestniczyła Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Leżajsku na Facebooku oraz stronie internetowej.

2. Higiena Dzieci i Młodzieży

Działalność Higieny Dzieci i Młodzieży w zakresie nadzoru nad placówkami nauczania i wychowania oraz wypoczynku i rekreacji koncentrowała się na zapewnieniu odpowiedniego standardu higienicznego dla pracy i wypoczynku dzieci i młodzieży.

W roku 2023 w ramach nadzoru nad warunkami pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania przeprowadzono kontrole placówek oświatowo-wychowawczych oraz dokonano oceny form wypoczynku dzieci i młodzieży.

Ogółem przeprowadzono 121 kontroli, podczas których dokonano oceny:

- stanu sanitarno- technicznego placówek,
- stanu zdrowotnego w szkolnych pracowniach komputerowych,
- tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych,
- przechowywania i oznakowania substancji oraz preparatów chemicznych w szkołach,
- infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego,
- obciążenia uczniów ciężarem tornistrów,
- dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii,
- dożywiania dzieci i młodzieży
- oceny placówek celem wydania decyzji na prowadzenie żłobka
- oceny placówek pod względem przygotowania do nowego roku szkolnego.

Podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na zapewnienie odpowiednich warunków do utrzymania higieny osobistej w szkołach i placówkach oraz bezpieczeństwa i higienicznej organizacji zajęć. Przeprowadzone kontrole wykazały, że wszystkie placówki zapewniły w sanitariatach dla uczniów dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody, mydła w dozownikach, suszarek do rąk lub ręczników jednorazowych, papieru toaletowego, a także właściwy stan techniczny i sanitarny pomieszczeń i armatury sanitarnej. Każda z placówek posiada centralne ogrzewanie oraz instalacje wodociągowe i kanalizacyjne/szambo.

Zajęcia prowadzone są w systemie jednozmianowym, co umożliwia przestrzeganie zasad higieny pracy umysłowej.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego nie uległa zmianie. Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń do prowadzenia zajęć w-f dobry. W dalszym ciągu tylko Szkoła Podstawowa w Wólce Łętowskiej nie posiada sali gimnastycznej, zajęcia w-f

prowadzone są na korytarzu lub boisku sportowym.

W 2023 r. oddano do użytku nowo powstały żłobek „Przystań Malucha” w Kuryłowce.

Wszystkie skontrolowane placówki zapewniają uczniom możliwość korzystania z ciepłych posiłków (wśród skontrolowanych placówek 15 posiada stołówkę, 5 korzysta z cateringu), natomiast dla uczniów o niższych dochodach w rodzinie obiady są dofinansowane przez MOPS / GOPS.

Placówki posiadające świetlice, dostosowują czas pracy do dojazdu oraz pobytu dzieci w szkole. W obiektach, które nie posiadają świetlicy zapewniona jest opieka świetlicowa.

Skontrolowano 39 form wypoczynku zgłoszonych do MEN oraz 7 „otwartych drzwi”, które prowadzone były bez zastrzeżeń. Wszystkie placówki zapewniły uczestnikom wypoczynku bezpieczne i higieniczne warunki pobytu.

Podczas kontroli sanitarnych w placówkach stwierdzono przestrzeganie stosowania zakazu palenia papierosów na terenie placówek dziecięcych i młodzieżowych oraz oznakowania budynku znakiem graficznym i słownym o zakazie palenia tytoniu.

Niezależnie od prowadzonych w okresie wakacyjnym prac remontowych w czterech przypadkach, w których stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego wydano decyzje administracyjne. Dotyczyły one niezabezpieczonych przestrzeni pomiędzy biegami schodów oraz niewłaściwego stanu sanitarno – technicznego sanitariatów, zniszczonego placu zabaw oraz tarasu prowadzącego na podwórko.

W ramach kampanii „Problem wagi ciężkiej” dot. profilaktyki wad postawy dzieci w roku szkolnym 2022/2023 przeprowadzono 576 pomiarów obciążenia uczniów ciężarem tornistrów (ważenie uczniów i ich plecaków) w 6 szkołach w 36 klasach.

Do badań wytypowano:

- Zespół Szkół w Wierzawicach – 50 pomiarów w 4 klasach
- Zespół Szkół w Grodzisku Górnym – 146 pomiarów w 8 klasach
- Szkoła Podstawowa w Jelnej – 99 pomiarów w 8 klasach
- Zespół Szkolno – Przedszkolny Nr 2 w Leżajsku – 87 pomiarów w 4 klasach
- Szkoła Podstawowa w Kuryłowce – 135 pomiarów w 8 klasach
- Szkoła Podstawowa w Sarzynie – 59 pomiarów w 4 klasach

3. Epidemiologia.

I. Obiekty służby zdrowia.

W ewidencji pionu epidemiologii na dzień 31.12.2023 r. było pod nadzorem 132 obiekty:

- szpital - 1
- przychodnie/ośrodki zdrowia/poradnie/ - 27
- medyczne laboratoria diagnostyczne - 4
- zakłady/gabinety rehabilitacji leczniczej - 11
- indywidualne praktyki lekarskie - 35
- indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie – 49
- inne ambulatoryjne świadczenia zdrowotne – 4
- inne praktyki zawodowe – 1

W roku 2023 z zaplanowanych 101 kontroli przeprowadzono 96 oraz dodatkowo 3 kontrole nieplanowane (interwencyjne). W skontrolowanych 83 placówkach stan sanitarno-techniczny większości pomieszczeń oceniono jako dobry. Stwierdzono 1 nieprawidłowość: zły stan higieniczno-sanitarny i techniczny.

Wydano decyzję na podmiot leczniczy DILAB Sp. z o.o. al. Jana Pawła II 13, 37-450 Stalowa Wola, Oddział Leżajsk, ul. Kołłątaja 1b, 37-300 Leżajsk nakazującą w terminie do 14.08.2023 r.:

1. Doprowadzić do należytego stanu sanitarno-technicznego jedną ze ścian w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym przeznaczonym dla pacjentów,
2. Doprowadzić do należytego stanu sanitarno-technicznego dwie ściany obok drzwi wejściowych w poczekalni głównej,
3. Zapewnić właściwe warunki do przechowywania odpadów medycznych powstałych w trakcie udzielania świadczeń medycznych o kodzie 180103 powyżej 72 h.

W/w decyzja została zrealizowana w całości.

II. Zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych.

W roku 2023 r. prowadzono nadzór nad 8 ogniskami chorób zakaźnych:

- 3 ogniska szpitalne COVID-19
- 2 ogniska szpitalne Klebsiella Pneumoniae MBL+
- 3 ogniska Salmonellozy (2 domowe, 1 wycieczka zakładowa).

Ogółem opracowano 1823 wywiady epidemiologiczne dotyczące chorób zakaźnych.

Odnotowano 754 przypadki potwierdzonych zakażeń w kierunku SARS-CoV-2, z czego zarejestrowano 1 zgon.

W przypadku chorób odzwierzęcych oraz pokąsań przez zwierzęta, zapobiegawcze działania prowadzone były przy współpracy z Powiatową Inspekcją Weterynaryjną; zgłoszono do Inspekcji Weterynaryjnej potrzebę obserwacji 62 zwierząt pod kątem wykluczenia podejrzenia wścieklizny.

Prowadzono również dochodzenia epidemiologiczne pod kątem pokąsań ludzi przez

zwierzęta nieznanne – 31 pokąsań, gdzie zaistniała potrzeba szczepień p/wścieklicznie. Przeprowadzono 13 wywiadów epidemiologicznych pod kątem zgłoszonych zachorowań na gruźlicę, oraz prowadzono nadzór epidemiologiczny nad 19 osobami ze styczności z chorymi na gruźlicę.

Pion epidemiologii wydał:

- 3 decyzje nakazujące powstrzymanie dzieci od uczęszczania do przedszkola, do czasu uzyskania trzykrotnych ujemnych wyników w kierunku nosicielstwa schorzeń jelitowych,
- 1 decyzję nakazującą powstrzymanie pracownika od udziału w czynnościach wymagających kontaktu z żywnością w trakcie wykonywanej pracy, do czasu uzyskania trzykrotnych ujemnych wyników w kierunku nosicielstwa schorzeń jelitowych,
- 7 decyzji nakazujących powstrzymanie osób od wykonywania pracy, do czasu uzyskania trzykrotnych ujemnych wyników w kierunku nosicielstwa schorzeń jelitowych,
- 1 decyzję umarzającą wszczęte postępowanie administracyjne,
- 1 decyzję stwierdzającą zły stan higieniczno-sanitarny i techniczny,
- 14 decyzji wygaszających odsunięcia od pracy/przedszkola/szkoły.

Analizując sytuację epidemiologiczną powiatu i zestawiając zachorowania i zakażenia na choroby zakaźne w porównaniu do 2022 r. stwierdzono:

a/ spadek zachorowań :

- salmonelloza **z 67 do 47**
- inne bakteryjne zakażenia jelitowe **z 64 do 49**
- wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe **z 113 do 46**
- SARS-CoV-2 **z 2847 do 754**

b/ wzrost zachorowań:

- biegunki i zapalenia żołądkowo – jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu **z 32 do 70**
- płonica **z 6 do 44**
- borelioza **z 38 do 57**
- ospa wietrzna **z 261 do 331**

W roku 2023 r. odnotowano potwierdzone wynikiem szybkiego testu antygenowego :

- **30** zakażeń wirusem RSV
- **270** gryp

Brak zestawienia do roku 2022, ponieważ w/w choroby nie podlegały w tamtym czasie raportowaniu.

W zakresie pozostałych chorób zakaźnych sytuacja epidemiologiczna utrzymuje się na zbliżonym poziomie w stosunku do roku ubiegłego.

III. Szczepienia ochronne

Realizowane są w 23 placówkach. Opieką profilaktyczną zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych objętych jest 12527 dzieci i młodzieży w wieku od 0-19 r.ż. Realizacja szczepień ochronnych obejmuje szczepienia obowiązkowe i zalecane.

W roku 2023 zarejestrowano 34 nowe osoby uchylające się od szczepień ochronnych

(rodzice) oraz 28 dzieci. U 5 dzieci zrealizowano zaległe obowiązkowe szczepienia ochronne.

Wnioski:

1. Stan sanitarno-techniczny podmiotów leczniczych ocenia się jako zadowalający.
2. Zaobserwowano znaczny wzrost liczby osób uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych w stosunku do roku ubiegłego.

4. Higiena Komunalna.

Pod nadzorem Higieny Komunalnej PSSE w Leżajsku znajdowało się 139 obiektów użyteczności publicznej, 18 wodociągów, przeprowadzono 185 kontroli.

1. Zaopatrzenie w wodę

Powiat leżajski zaopatrywany jest w wodę z ujęć głębinowych przez 18 wodociągów. Nadzór nad zaopatrzeniem i jakością wody w wodociągach prowadzony był zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) oraz w oparciu o harmonogramy poboru próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W 2023 r. z w/w urządzeń wodociągowych w ramach nadzoru pobrano do badań laboratoryjnych 73 próbki w zakresie parametrów A. Z powodu remontu laboratorium tut. stacji 3 próby z planu dla PSSE - wykonał przedsiębiorca. Prób w ramach nadzoru w zakresie parametrów B nie pobierano. Dodatkowo pobrano 5 próbek związanych z procesem wewnętrznego sterowania jakością pobierania próbek wody. Próbkę wody w ramach zleceń w PSSE w Leżajsku pobierane są przez pracowników Laboratorium Higieny Komunalnej. Z nadzorowanych wodociągów w ramach zlecenia w tut. jednostce zostały pobrane 4 próbki w zakresie parametrów A. W ramach kontroli wewnętrznej pobrano 86 próbek w zakresie parametrów A, 20 próbek w zakresie parametrów A i B zgodnie z harmonogramem poboru próbek.

W 2023 r. do PSSE nie zgłaszano interwencji przez mieszkańców w sprawie złej jakości wody.

PPIS w Leżajsku w 2023 r. wydał 93 decyzje na przydatność wody do spożycia przez ludzi oraz 1 decyzję na zatwierdzenie systemu jakości w Laboratorium SGS Eko Projekt Sp. z o.o. , Oddział Leżajsk. W celu wyegzekwowania poprawy jakości wody oraz po rozważeniu stopnia zagrożenia dla zdrowia ludzi PPIS wydał 6 decyzji, w których stwierdził warunkową przydatność wody do spożycia w 6 wodociągach:

- wodociąg Grodzisko Górne w związku z przekroczeniem bakterii grupy coli (6jtk/100ml przy dopuszczalnej normie 0jtk/100ml),
- wodociąg Dąbrowica w związku z przekroczeniem bakterii grupy coli (4 jtk/100ml przy dopuszczalnej normie 0 jtk/100ml),
- wodociąg Zmysłówka w związku z przekroczeniem bakterii grupy coli (4jtk/100ml przy dopuszczalnej normie 0jtk/100ml),
- wodociąg Hortino w związku z przekroczeniem bakterii grupy coli (6 i 1jtk/100ml przy dopuszczalnej normie 0jtk/100ml),
- wodociąg Przychojec w związku z przekroczeniem bakterii grupy coli (9 i 9jtk/100ml przy dopuszczalnej normie 0jtk/100ml),
- wodociąg Giedlarowa w związku z przekroczeniem bakterii grupy coli (1, 5 i 9jtk/100ml przy dopuszczalnej normie 0jtk/100ml),

Wszystkie decyzje zostały zrealizowane.

Odnotowano krótkotrwałe przekroczenia bez wydawania decyzji w następujących wodociągach:

- wodociąg Brzoza Królewska, stwierdzono nieprawidłową ilość mikroorganizmów w 22 °C/1ml 261 jtk/1ml

-wodociąg Łętowia, stwierdzono przekroczenie parametru azotany tj. 68mg/ml. Przekroczenie prawdopodobnie spowodowane awarią sprzętu. Pobrano dodatkową próbkę, która nie wykazała przekroczeń.

Przedsiębiorcy podjęli natychmiastowe działania naprawcze na sieci, pobrano próbki wody w zakresie mikrobiologii, które wykazały poprawę jakości wody. Na koniec 2023 r. woda we wszystkich wodociągach odpowiadała wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Dodatkowo wydano 3 oceny na przydatność wody do spożycia w obiektach nadzorowanych przez Inspekcję Weterynaryjną.

W 2023 roku sporządzono wystąpienie do przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych w sprawie prowadzenia kontroli wewnętrznej oraz wspólnego opracowania harmonogramu poboru próbek wody na 2024 r. W roku sprawozdawczym właściciele nadzorowanych urządzeń wodociągowych nie występowali do tut. Inspektora o akceptację oceny ryzyka i ocenę bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów. Większych inwestycji na wodociągach nie prowadzono.

Po analizie oceny jakości wody oraz elementów ryzyka zdrowotnego dla konsumentów związanego ze spożyciem wody oraz wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Leżajsku nie stwierdza istotnych zagrożeń dla zdrowia populacji powiatu leżajskiego, która korzysta z sieci wodociągowych, w związku ze spożyciem wody dostarczanej przez przedsiębiorstwa wodociągowo kanalizacyjne.

Jakość wody produkowanej przez wszystkie wodociągi na koniec roku 2023r. odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Na terenie powiatu leżajskiego w 2023 r. funkcjonowało kąpielisko położone nad zalewem „Czyste” w Grodzisku Dolnym. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną. Właścicielem i odpowiedzialnym za jego stan sanitarno-techniczny jest Gmina Grodzisko Dolne. W trakcie całego sezonu kąpieliskowego pobrano 4 próbki wody z kąpieliska. Badana woda odpowiadała wymogom zawartym w obowiązujących przepisach. Wydano 4 oceny na przydatność wody do kąpieli. Decyzji nie wydawano.

Na zalewie w Brzozie Królewskiej zorganizowane zostały w 2023 r. 2 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli. Organizatorem odpowiedzialnym za jego stan sanitarno-techniczny jest Spółdzielnia Socjalna „Pod Brzozą” w Brzozie Królewskiej. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne. Właściciel w ramach kontroli pobrał 4 próbki, natomiast PPIS wydał 4 bieżące oceny jakości wody do kąpieli. Woda w trakcie sezonu była zdatna do kąpieli. Teren mowdk został prawidłowo oznakowany. Posiadał wyznaczoną i trwale oznakowaną strefę do kąpieli, dostęp do wody przeznaczonej do spożycia, sanitariaty, kosze na odpady,

a także zapewnioną opiekę ratowników.

Z nadzoru pobrano próbki do badań w zakresie Legionella sp. w 4 obiektach zamieszkania zbiorowego w tym (w DPS Piskorowice-Mołyń, DPS Brzoza Królewska, Dom Dziecka Nowa Sarzyna oraz Dom Opieki Zgromadzenia Sióstr Kanoniczek Ducha Świętego w Leżajsku). W 2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Leżajsku wydał decyzję nakazową na Dom Opieki Zgromadzenia Sióstr Kanoniczek Ducha Świętego z powodu zanieczyszczenia ciepłej wody w umywalce w łazience przedpokojowej w stopniu wysokim bakteriami Legionella w ilości $3,8 \cdot 10^3$ [$2,4 \cdot 10^3$ - $5,9 \cdot 10^3$] jtk/100ml. Decyzja została zrealizowana. Ze względu na ochronę zdrowia i życia ludzkiego decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Po przeprowadzeniu działań naprawczych i ponownym przebadaniu próbek stwierdzono brak skażenia wody bakteriami Legionella sp. i wydano 1 decyzję stwierdzającą brak skażenia wody bakteriami Legionella sp.

W ramach działań nakazowych zawartych w decyzji zarządca Domu Opieki Zgromadzenia Sióstr Kanoniczek Ducha Świętego pobrał 2 próbki ciepłej wody użytkowej w kierunku Legionella sp. , które wykazały brak skażenia.

W ramach kontroli wewnętrznej pobrano 12 próbek ciepłej wody do badania w kierunku Legionella w SPZOZ Leżajsk oraz 6 próbek w ramach nadzoru. Woda odpowiadała wymaganiom.

Do zarządców obiektów zostało wystosowane pismo przypominające o nadzorze nad instalacjami ciepłej wody użytkowej oraz okresowych przeglądach instalacji i urządzeń wentylacji mechanicznej i klimatyzacji w celu zminimalizowania zakażenia Legionellą.

II. Obiekty użyteczności publicznej

Skontrolowano:

- 2 kryte pływalnie całoroczne. W 2023 r. z nadzoru z basenów całorocznych pobrano do badania 8 próbek wody (w których wykonano m.in. 4 analizy w kierunku obecności bakterii Legionella) oraz pobrano 4 próbki z natrysków w kierunku obecności bakterii Legionella.

Wydano 1 decyzję przedłużającą, mandatów karnych nie nałożono. Wydano 2 oceny zbiorcze dot. jakości wody na pływalni. Na MOSIR w Leżajsku wydana decyzja nakazowa (dot. doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego schody do chlorowni na zewnątrz obiektu oraz drzwi w toalecie ogólnodostępnej męskiej, damskiej, saunie damskiej i męskiej) z terminem realizacji do 30.06.2023 r. została zrealizowana.

- 5 ustępów publicznych,

- 1 dworzec PKP w Leżajsku

- 2 stadiony,

- 2 place targowe

- 3 Centra Kultury

- 5 terenów rekreacyjnych

- 1 DPS w Piskorowicach-Mołyńniach.

- 3 cmentarze komunalne, wykonano 1 kontrole sprawdzającą. Decyzja wydana na Miasto i Gmina Nowa Sarzyna w 2013 r. w sprawie domu przedpogrzebowego na Cmentarzu

Komunalnym w Rudzie Łańcuckiej nadal nie została zrealizowana w pkt. I. 2 dot. doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego elewację na domu przedpogrzebowym. W związku z powyższym wydano 1 postanowienie z nałożeniem grzywny oraz terminem realizacji na 31.08.2024 r.

Nadzorem sanitarnym objęte są również ekshumacje zwłok i transport zwłok. Wydano 72 decyzje zezwalające na ekshumację zwłok, 22 postanowienia dot. sprowadzenia zwłok spoza granicy państwa oraz wydano 1 decyzję na wywóz zwłok za granicę. W ekshumacjach nie uczestniczą.

- 1 pralnię oraz wydano na wniosek zleceniodawcy zaświadczenie o spełnianiu wymagań sanitarno-technicznych określonych w obowiązujących przepisach dla obiektu pralniczego, świadczącego usługi dla podmiotów udzielających świadczenia zdrowotne w trybie stacjonarnym. Skontrolowano 10 środków transportu do przewozu bielizny. Stan sanitarno-techniczny obiektu oraz środków transportu oceniono jako dobry. Opracowane procedury są stosowane w obiekcie.

- 96 zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczących więcej niż 1 z powyższych usług, tatuażu oraz sale ćwiczeń, gabinety odnowy biologicznej, sala ćwiczeń. W wyniku kontroli wydano 2 decyzje nakazowe (dot. zapewnienia procedur tj. mycia i dezynfekcji powierzchni, dezynfekcji i mycia narzędzi fryzjerskich zapewniającej ochronę przez zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi przy świadczeniu usług, procedury po ekspozycji na krew i zakupu preparatu do dezynfekcji rąk; zapewnienia umowy i dowodu na kontrolę biologiczną procesu sterylizacji narzędzi kosmetycznych). Nałożono również 8 mandatów karnych na kwotę 1300 zł (brudny sprzęt fryzjerski, przeterminowane płyny do dezynfekcji oraz brak wykonywania regularnej kontroli biologicznej procesu sterylizacji). W pozostałych zakładach nie było zastrzeżeń do bieżącego stanu sanitarno-technicznego i sanitarno – porządkowego.

- 3 hotele, 2 pola biwakowe oraz 10 obiektów, w których są świadczone inne usługi hotelarskie. Wydano 1 decyzję techniczną nałożono na inny obiekt w którym są świadczone inne usługi hotelarskie (dot. doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego ściany w korytarzu i pokoju budynku noclegowego) z terminem realizacji do 30.11.2023 r., termin decyzji przedłużono do 31.05.2024 r. Stan sanitarno-techniczny pozostałych obiektów oceniono jako dobry.

Ogółem dział higieny komunalnej zaplanował na 2023 r. 157 kontroli, a przeprowadził 185 kontroli.

Planowano 94 próbek do poboru wps, a pobrano 97.

Wydano 191 decyzji (w tym 10 nakazowych, 2 przedłużające, 9 płatniczych, 1 umarzającą, 2 na materiały kontaktujące się z wodą, 72 na ekshumację zwłok, 95 decyzji na przydatność wody do spożycia).

Nałożono 8 mandatów karnych na kwotę 1300 zł, 22 postanowienia na sprowadzenie zwłok z zagranicy, 1 na wywóz zwłok za granicę kraju.

Podsumowanie

Mieszkańcy powiatu zaopatrywani są z zasobów wód podziemnych, które nadają się do bezpośredniego spożycia lub wymagają w niewielkim zakresie procesu uzdatniania.

Reasumując stan sanitarno-techniczny nadzorowanych obiektów publicznych w powiecie leżajskim można uznać za zadowalający.

5. Higiena Żywności i Żywienia

I. Zakres nadzoru sanitarnego.

Zakresem Higieny Żywności i Żywienia jest zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu.

W 2023 roku wg rejestru zakładów funkcjonowało w powiecie leżajskim 910 zakładów żywnościowych w tym:

- 375 zakładów produkcyjnych (w tym 328 podmiotów prowadzących produkcję pierwotną, 11 podmiotów prowadzących rolniczy handel detaliczny, 1 podmiot prowadzący dostawę bezpośrednią),
- 152 sklepów spożywczych,
- 109 zakładów żywienia zbiorowego otwartego, w tym małej gastronomii 82,
- 61 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego,
- 93 środków transportu,
- 21 obiektów ruchomych i tymczasowych,
- 6 magazynów hurtowych,
- 5 kiosków,
- 51 innych obiektów obrotu żywnością,
- 31 aptek,
- 1 zakład usług cateringowych.

W roku 2023 PPIS w Leżajsku zatwierdził i wpisał do rejestru 26 zakładów. We wszystkich obiektach objętych nadzorem przeprowadzono 345 kontroli sanitarnych.

II. Ogólna ocena stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów.

Na terenie tut. powiatu działa 541 zakładów zakwalifikowanych do kategorii niskiego ryzyka, 86 zakładów zakwalifikowanych do kategorii średniego ryzyka, 278 zakładów zakwalifikowanych do kategorii wysokiego ryzyka. 854 zakłady działa z wdrożonym i stosowanym systemem dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz 389 zakładów z wdrożonym systemem HACCP.

W 2023r. na poprawę stanu sanitarno-technicznego obiektów, a także na dostosowanie się do innego rodzaju wymogów prawa żywnościowego wydano 3 decyzje administracyjne natomiast w związku z bieżącymi uchybieniami sanitarnymi nałożono 9 mandatów karnych na kwotę 1700 zł. Ponadto wydano 15 decyzji płatniczych. Poza opisanymi wyżej przypadkami stan sanitarny kontrolowanych obiektów oceniono jako dobry. Łącznie przeprowadzono 169 kontroli sanitarnych z arkuszem ocen.

Tabela nr 1

Informacje dotyczące interwencji w 2023 r.				
Ilość interwencji zgodnie z rejestrem:		4		
Ilość potwierdzonych interwencji:		2		
Informacje dotyczące potwierdzonych interwencji				
Rodzaj	Stwierdzone	decyzje	Mandat	Pobranie próbek

zakładów/obiektów	nieprawidłowości	(unieruchomienie, techniczna, opłatowa i in.)	(tak/nie)	(rodzaj śr. spożywczego, kierunek badań, wynik)
automat do lodów	brak	brak	nie	nie
sklep spożywczy	brak	brak	nie	nie
mała gastronomia	brak czystości i porządku	decyzja opłatowa	tak	nie
mała gastronomia	brak zabezpieczeń przed owadami latającymi w oknach i drzwiach	decyzja techniczna	nie	nie

III. Nadzór organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad zakładami żywienia zbiorowego typu otwartego.

Na terenie tut. powiatu działa 109 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego w tym 82 zakłady małej gastronomii.

21 zakładów obiektów tymczasowych i ruchomych, 10 automatów do produkcji lodów, 11 ciastkarni, 6 piekarni, 10 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego obsługującego zorganizowany wypoczynek letni. W ramach wzmożonego nadzoru w okresie letnim przeprowadzono 64 kontrole, w tym 26 zakładów małej gastronomii zlokalizowanych przy dworcach PKP, PKS oraz w miejscowościach wypoczynku, 10 restauracji, 9 automatów do lodów, 4 obiekty ruchome oraz 14 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego obsługującego zorganizowany wypoczynek letni. Czynności kontrolne podejmowano w dni wolne od pracy, kiedy to wzrasta liczba osób korzystających z żywienia w tego typu obiektach oraz w godzinach popołudniowych w dni robocze. W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości na 6 obiektach i nałożono 6 mandatów na łączną kwotę 1100 zł.

W ramach prowadzonego nadzoru nad jakością tłuszczów przeznaczonych do smażenia przedstawiciele PPIS w Leżajsku przeprowadzili w 10 zakładach małej gastronomii kontrole z użyciem testera. Nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie.

IV. Stan sanitarny środków transportu żywności.

Wg rejestru zarejestrowane jest 93 środki transportu. W 2023 r. zatwierdzono 2 środki transportu. Środki transportu będące częścią zakładów wykorzystywane do transportu żywności w ramach cateringu kontrolowane są podczas bieżących kontroli sanitarnych obiektów gastronomicznych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie.

V. Jakość zdrowotna środków spożywczych.

5.1. Realizacja planu poboru próbek.

W roku sprawozdawczym zaplanowano do pobrania 158 próbek żywności, pobrano 166. Nie pobrano 4 próbek z uwagi na brak asortymentu na terenie tut. powiatu.

Pobrano dodatkowo:

- 5 próbek do Laboratorium Pomiarów Promieniowania w Rzeszowie,
- 1 próbkę ziarna gryki w kierunku pozostałości pestycydów (znak pisma: SŻ.9052.1.61.2023.AB z dnia 11.08.2023 r.),
- 1 próbkę ziarna prosa zwyczajnego w kierunku pozostałości pestycydów (znak pisma: SŻ.9052.1.65.2023.AB z dnia 18.08.2023 r.),
- 3 próbki żywności z Ukrainy badane w laboratorium w WSSE w Rzeszowie w kierunku metali ,
- 2 próbki żywności z krajów trzecich i UE badane w laboratorium Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach w kierunku pozostałości pestycydów (znak pisma: SŻ.9052.1.14.2023.EB z dnia 27.03.2023 r.)

W 2023 r nie pobrano 4 próbki:

- 1 próbkę pn. „ ziarno kminu rzymskiego” w kierunku oznaczenia alkaloidów pirolizydynowych z uwagi na brak asortymentu na terenie tut. powiatu (pismo znak PSŻ.9011.1.91.2023 z dnia 03.11.2023 r.),
- 1 próbkę materiałów i wyrobów lakierowanych w kierunku oznaczenia migracji bisfenolu A z uwagi na zaprzestanie produkcji zakładu (pismo PSŻ.9011.1.70.2023 z dnia 11.09.2023 r.),
- 2 próbki świeżego mięsa wieprzowego i wołowego w zakresie monitorowania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz bakterii komensalnych (znak pisma: SŻ.9052.3.10.2023.AB z dnia 24.11.2023 r.)

5 pobranych próbek uległo zakwestionowaniu:

- 1 próbka pn. „Kiełbasa wiejska tradycyjna”-Wyrób Wędlin tradycyjnych „WOLAREK” sp. J. B. Wolarek, W. Wolarek, 32-060 Liszki, Nowa Wieś Szlachecka, ul. Szlachecka 208, w której wykryto przekroczenie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (pismo PSŻ.9011.1.42.2023 z dnia 29-06-2023r.),
- 1 próbka pn. „Oregano” -Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe KŁOS-POL Wojciech Gil, ul. Klasztorna 7, 37-418 Krzeszów, w której wykryto przekroczenie alkaloidów pirolizydynowych (pismo PSŻ.9011.1.46.2023 z dnia 12 -07-2023 r.),
- 1 próbka pn. „Mak niebieski” - Przedsiębiorstwo Przetwórstwa Rolno-Spożywczego KALUX Andrzej Szelest Kazimierz Szelest Sp. J. , ul. Rejowiecka 71; 22-100 Chełm, w której wykryto przekroczenie pozostałości pestycydów najwyższego dopuszczalnego poziomu (pismo PSŻ.9011.1.67.2023 z dnia 07-09-2023),
- 1 próbka pn. „Siemię lniane” - EXPRES HOLDING sp. z o.o., 42-202 Częstochowa ul. Poselska 82, w której wykryto przekroczenie pozostałości pestycydów najwyższego dopuszczalnego poziomu (pismo PSŻ.9011.1.68.2023 z dnia 07-09-2023),
- 1 próbka pn. „Seler korzeń” – Marzena Ropa, Złotniki 24, 32-125 Wawrzeńczyce, w której wykryto przekroczenie pozostałości pestycydów najwyższego dopuszczalnego poziomu (pismo PSŻ.9011.1.93.2023 z dnia 09-11-2023).

W roku 2023 objęto nadzorem realizację programów badania próbek w zakresie zanieczyszczeń mikrobiologicznych według wymagań rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. U. L 338 z dnia 22.12.2005 r. str. 1 ze zm.) w zakładach

produkcyjnych.

Opracowanie żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego” oraz "Planem zasadniczych zamierzeń PSSE w Leżajsku na rok 2023" przedstawiciele PPIS w Leżajsku przeprowadzili 3 wspólne kontrole z przedstawicielami PIORiN, kontroli podmiotów produkcji pierwotnej, którzy są dostawcami surowców do HORTINO ZPOW Leżajsk Sp. z o.o.. Kontrolami objęto producentów szpinaku, gryki i zbóż – zakres higiena produkcji i środki ochrony roślin. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Ponadto w ramach realizacji planu pobrano do badania 2 próbki gryki w kierunku oznaczenia pozostałości pestycydów, 1 próbkę prosa w kierunku oznaczenia pozostałości pestycydów i 1 próbkę malin w kierunku skażeń promieniotwórczych. Próbki nie uległy zakwestionowaniu.

Tabela nr 2

PRÓBY KWESTIONOWANE W 2023 R					
Rodzaj próbki	Miejsce poboru	Kierunek badań	Wynik badania	Postępowanie z próbką	Powiadomienie RASFF (tak/nie)
kiełbasa wiejska tradycyjna	sklep	WWA	przekroczenie	wszczęcie postępowania administracyjnego	tak
oregano	restauracja	alkaloidy pirolizydynowe	przekroczenie	wszczęcie postępowania administracyjnego	tak
mak niebieski	piekarnia	pozostałości pestycydów	przekroczenie	wszczęcie postępowania administracyjnego	tak
siemię lniane	piekarnia	pozostałości pestycydów	przekroczenie	wszczęcie postępowania administracyjnego	tak
seler korzeń	hurtownia	pozostałości pestycydów	przekroczenie	wszczęcie postępowania administracyjnego	tak

5.2. Znakowanie środków spożywczych.

Próbki pobierane do badań laboratoryjnych oceniane były pod kątem zgodności znakowania z obowiązującymi przepisami. Oceniono 103 próbki, żadna z nich nie uległa zakwestionowaniu.

5.3. Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów oraz zatrucia grzybami.

Nadzór nad obrotem grzybami jest prowadzony przez czterech klasyfikatorów. W PSSE w Leżajsku udzielano bezpłatnych porad dotyczących grzybów od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 15.00, a w dni wolne od pracy prowadzono dyżury

telefoniczne.

5.4. System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF.

W ramach systemu RASFF monitorowana jest nie tylko żywność, ale także przedmioty użytku mające kontakt z żywnością. W 2023 roku przedstawiciele PPIS w Leżajsku w ramach monitorowania wycofywania produktów niebezpiecznych objętych powiadomieniami z systemu przeprowadzili 65 kontroli.

Tabela nr 3

ZGŁOSZONE POWIADOMIENIA RASFF W 2023 R.				
Typ powiadomienia	Produkt objęty powiadomieniem	Rodzaj zagrożenia	Podstawa do zainicjowania powiadomienia	Powiadomienie odrzucone / zaakceptowane
W celu zwrócenia uwagi	kielbasa wiejska tradycyjna	ryzyko nieokreślone	przekroczenie NDP WWA	powiadomienie zaakceptowane
W celu podjęcia działań	oregano	ryzyko nieokreślone	przekroczenie alkaloidów pirolizydynowych	powiadomienie zaakceptowane
W celu podjęcia działań	mak niebieski	ryzyko nieokreślone	przekroczenie NDP pozostałości pestycydów	powiadomienie zaakceptowane
W celu podjęcia działań	siemię lniane	ryzyko nieokreślone	przekroczenie NDP pozostałości pestycydów	powiadomienie zaakceptowane
W celu podjęcia działań	seler korzeń	ryzyko nieokreślone	Przekroczenie NDP pozostałości pestycydów	powiadomienie zaakceptowane

5.5. Badanie żywności w kierunku obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO).

Badania żywności w kierunku obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO) odbywały się podczas kontroli zakładów produkcyjnych - sprawdzanie dokumentacji produktów. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

5.6. Nadzór organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad bezpieczeństwem zdrowotnym suplementów diety, żywności dla określonych grup oraz żywności obowiązkowo wzbogacanej.

W ramach nadzoru nad żywnością wzbogacaną, suplementami diety i środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego, w zakresie przestrzegania wymagań dotyczących znakowania, prezentacji i reklamy tych środków spożywczych, przedstawiciele PPIS w Leżajsku pobrali do badania 8 suplementów diety - znakowanie uznano za zgodne z wymaganiami prawa żywnościowego. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W odniesieniu do sprzedaży internetowej suplementów diety oraz żywności specjalnego przeznaczenia pod kątem zgodności z obecnie obowiązującym prawem żywnościowym monitorowano serwis Allegro.pl oraz stronę internetową przedsiębiorcy z powiatu leżajskiego

prowadzącego sklep zielarsko-medyczny. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

5.6.1. Nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym suplementów diety.

Na terenie tut. powiatu brak importerów i innych podmiotów wprowadzających po raz pierwszy do obrotu suplementy diety.

Suplementy diety zostały przebadane w kierunku zawartości witamin i minerałów, pobrano 9 próbek. Żadna z przebadanych próbek nie uległa zakwestionowaniu.

Tabela nr 4

ZAKRES BADAŃ PRÓBEK SUPLEMENTÓW DIETY W 2023 R				
Lp.	Nazwa próbki	Kierunek badań	Wynik badania	Podjęte działania
1.	Cardiostatil	cytrynina	niekwestionowany	
2.	Tran o smaku cytrynowym	Zawartość witamin A i D		brak
3.	Tabletki musujące żelazo i witaminy	Zawartość witamin żelaza i B12	niekwestionowany	brak
4.	Tran norweski o smaku cytrynowym	Zawartość wit D, A, E	niekwestionowany	brak
5.	Preparat białkowy	zawartość białka	niekwestionowany	brak
6.	Tran norweski	Zawartość kwasów omega 3, DHA, EPA	niekwestionowany	brak
7.	Plusssz activ	Zawartość kofeiny	niekwestionowany	brak
8.	Innovit wit C	Zawartość wit C	niekwestionowany	brak
9.	Innovit wit. D	Zawartość wit. D	niekwestionowany	brak

5.6.2. Żywność dla określonych grup.

Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego zostały przebadane w kierunku zawartości akryloamidu - 1 próbka, WWA – 2 próbki, oceny znakowania - 1 próbka, zawartość 3 MCPD -1 próbka, zawartość mikotoksyn -2 próbki, zawartość metali – 2 próbki. Próbki nie zostały zakwestionowane.

5.6.3. Żywność obligatoryjnie wzbogacana.

W ramach nadzoru nad żywnością wzbogacaną zostały pobrane 2 próbki, które przebadano w kierunku zawartości wit. C, żelazo, wapń, znakowanie. Próbki nie zostały zakwestionowane.

VI. Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W 2023 r. w ramach prowadzonego nadzoru nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością przedstawiciele PPIS w Leżajsku pobrali do badania w kierunku migracji ołowiu i kadmu – 1 próbka - kubek z obrzeżem dekorowanym. Próbki nie uległy zakwestionowaniu.

Tabela nr 5

ZAKRES BADAŃ PRÓBEK MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ W 2023 R.				
Lp.	Nazwa próbki	Kierunek badań	Wynik badania	uwagi
1	Kubki z obrzeżem dekorowanym	ołów , kadm	niekwestionowany	brak

VII. Wybrane zagadnienia żywienia zbiorowego.

W 2023 r. ocena sposobu żywienia zbiorowego została przeprowadzona łącznie w 84 obiektach, w tym typu zamkniętego - 44 obiekty (w szpitalu, stołówkach szkolnych i przedszkolnych, na koloniach i obozach). W żadnym z obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości w ocenianym zakresie.

7.1. Kontrole bloków żywienia w szpitalach.

W roku 2023 dokonano kontroli sanitarnej bloku żywieniowego w szpitalu, oceniono jadłospis dekadowy. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań higieniczno – sanitarnych.

7.2. Żywienie dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty.

Na terenie tut. Inspektora funkcjonuje 20 stołówek szkolnych oraz 10 stołówek przedszkolnych. W zakresie przestrzegania przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U. z 2016 r poz. 1154) w 2023 r. przeprowadzono łącznie 28 kontroli (20 kontroli stołówek w szkołach i 8 stołówek w przedszkolach). W kontrolowanych obiektach oceniono jadłospisy. W ocenianym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

VIII. Podsumowanie AKCJI LATO za okres od 20.06.2023 r do 30.09.2023 r.

Nazwa PSSE																	
TABELA Leżajsk																	
Lp.	Rodzaj zakładu/objektu	Liczba zakładów/obiektów			Liczba przeprowadzonych kontroli			Liczba wydanych decyzji administracyjnych (bez decyzji plitniczych)					Liczba wniosków do PWIS o nałożenie kary pieniężnej	Liczba nałożonych grzywien w drodze mandatu/na kwotę		Uwagi i dodatkowe wyjaśnienia	
		nadzorowanych	skontrolowanych		ogółem	w tym		ogółem	w tym			przez PWIS w sprawie nałożenia kary pieniężnej/na kwotę		liczba	na kwotę PLN		
			ogółem	w tym z uchybieniami		interwencyjnych	reśmotał		w celu poprawy stanu sanitarnego	w celu unieszkodliwiania odpadów lub części zakładu/ obiektu	liczba						na kwotę PLN
1	Zakłady/obiekty małej gastronomii	ogółem	117	29	3	29	1	0	1	1	0	0	0 zł	0	3	700 zł	brak czystości i porządku, brak moskiter w
2	Zakłady/obiekty małej gastronomii	w tym zakłady/obiekty tymczasowe i ruchome	19	4	1	4	0	0	1	1	0	0	0 zł	0	1	200 zł	brak czystości i porządku
3	Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego obsługujące zorganizowany wypoczynek/żywienie na obozach, koloniach, wczasach, turnusach wypoczynkowych itp.)	ogółem	30	14	1	14	0	0	0	0	0	0	0 zł	0	1	100 zł	brak czystości i porządku
4	Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego obsługujące zorganizowany wypoczynek/żywienie na obozach, koloniach, wczasach, turnusach wypoczynkowych itp.)	w tym w systemie cateringowym	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	brak

IX. Akcja kontrolna dotycząca super i hipermarketów przeprowadzona przez Państwową Inspekcję Sanitarną woj. Podkarpackiego w okresie od 01.07.2023 r do 31.12.2023 r.

W okresie od 10.07.2023 r. do 31.12.2023 r. przeprowadzono 9 kontroli sklepów w związku z pismami PPWIS z dnia 10.07.2023 r. znak: SŻ.9011.1.62.2023.EB oraz z dnia 26.09.2023r. znak: SŻ.9011.1.55.2023.EB w odniesieniu do identyfikowalności wprowadzanych do obrotu środków spożywczych, warunków sprzedaży i przechowania żywności (zachowanie łańcucha chłodniczego) - nie stwierdzono nieprawidłowości.

10. Realizacja działalności profilaktyczno-oświatowej w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności i żywienia.

W 2023 roku w związku z rozpoczęciem III edycji ogólnopolskiej kampanii EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność” przy współpracy z działem Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadzono:

- 1 szkolenie dla intendentów i kucharzy w szkołach na temat suplementów diety oraz bezpiecznych kawałków.
- 45 ankiet wśród pracowników PSSE w Leżajsku oraz nauczycieli w jednej ze szkół podstawowych dotyczących zdrowej żywności oraz suplementów diety.

Podczas imprez plenerowych utworzono stoisko promocyjne połączone z wystawą grzybów. Informacje dotyczące bezpieczeństwa żywności umieszczane są na bieżąco w mediach społecznościowych i na stronie internetowej PSSE w Leżajsku.

6. Higiena Pracy

Podstawowym zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny pracy jest zapobieganie szkodliwym następstwom wpływu pracy na zdrowie człowieka w postaci chorób zawodowych oraz ograniczenie zatrudnienia pracowników przy pracach szczególnie szkodliwych lub uciążliwych.

W 2023 roku nadzorowano warunki pracy w 89 zakładach, które zatrudniały łącznie 3510 osób. Pracownicy pionu Higieny Pracy przeprowadzili ogólnie 124 kontrole. W roku 2023 prowadzony był wzmożony nadzór nad wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych w związku z czym przeprowadzono 39 kontroli. Jednym z podstawowych celów kontroli zakładów pracy była ocena stanu sanitarnego uwzględniająca między innymi pomieszczenia i urządzenie stanowisk pracy, zaplecze higieniczno – sanitarne, rozpoznanie i ocenę czynników szkodliwych w środowisku pracy, ryzyko zawodowe dotyczące niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych, wyposażenie pracowników w odzież roboczą i sprzęt ochrony osobistej, zaopatrzenie w środki czystości oraz organizację pierwszej pomocy. W wyniku kontroli wydano 18 decyzji administracyjnych, które zawierały 36 nakazów zobowiązujących pracodawców do poprawy warunków pracy.

W roku 2023 w 13 zakładach stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych NDS i NDN. Z analizy narażenia zawodowego wynika, że 180 pracowników ekspozowanych było na jeden lub kilka czynników szkodliwych dla zdrowia w stężeniach lub natężeniach przekraczających dopuszczalne normatywy higieniczne co stanowi około 5 % ogólnej liczby zatrudnionych w skontrolowanych zakładach. Przekroczenia dotyczyły: hałasu (142 pracowników), pyłów (8 pracowników) i czynników chemicznych (116 pracowników). W związku ze stwierdzonymi przekroczeniami obowiązujących normatywów higienicznych wydano 11 decyzji dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych. W wyniku prowadzonych działań 104 pracownikom poprawiono warunki pracy w zakresie przekroczeń czynników szkodliwych. W 1 zakładzie w związku z przekroczeniami stężeń chwilowych czynników chemicznych wydano decyzję unieruchamiającą stanowisko pracy.

W ramach nadzoru nad substancjami, preparatami i procesami o działaniu rakotwórczym i mutagennym skontrolowanych zostało 11 zakładów. W narażeniu pracuje 176 osób, w tym 8 kobiet. Zakres kontroli obejmował m.in. prowadzenie przez pracodawców rejestru prac, w których występowało narażenie na czynniki rakotwórcze, prowadzenie rejestru pracowników narażonych na działanie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, a także ocenę poziomu stężeń szkodliwych czynników rakotwórczych w środowisku pracy. Ponadto zwracano uwagę na wszelkie podejmowane przez pracodawców działania profilaktyczne mające na celu zapobieganie chorobom nowotworowym tj. rodzaj zastosowanej wentylacji, wyposażenie pracowników w środki ochrony indywidualnej zapewniające bezpieczeństwo i zdrowie pracownikom oraz badania lekarskie.

W roku 2023 skontrolowano 12 obiektów, w których występują czynniki biologiczne. W narażeniu pracuje 249 osób. W skontrolowanych zakładach przyporządkowano czynniki biologiczne do 1 i 2 grupy zagrożenia zgodnie z Załącznikiem nr 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie szkodliwych czynników biologicznych.

W 2023 roku do PPIS w Leżajsku wpłynęły 2 zgłoszenia podejrzeń chorób zawodowych.

W związku z prowadzonymi postępowaniami w sprawie chorób zawodowych przeprowadzono 4 wizytacje w zakładach pracy celem oceny narażenia zawodowego. W 2023 wydawano 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza).

Należy podkreślić, że stan bezpieczeństwa w zakładach pracy ulega systematycznej poprawie. Obecnie pracodawcy przywiązują coraz większą wagę do warunków pracy zatrudnionych pracowników i dokładają wszelkich starań, aby miejsce pracy było bezpieczne i przyjazne dla pracownika.

7. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.

W roku 2023 w działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wydano m.in. 27 opinii o konieczności sporządzania raportu oddziaływania inwestycji na środowisko, uzgodniono 2 decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji, uzgodniono 64 projekty budowlane oraz uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania 19 nowych obiektów budowlanych. Podobnie jak w latach ubiegłych większość uzgadnianych przedsięwzięć dotyczyła inwestycji infrastrukturalnych związanych z zaopatrzeniem w wodę, kanalizacją oraz drogownictwem. Inwestycje te sprzyjają poprawie stanu sanitarno-higienicznego, a tym samym stanu zdrowotnego mieszkańców zwłaszcza terenów wiejskich. Oceniając standardy wykonania należy zauważyć wysoką jakość przekazywanych obiektów, stosowanie nowych technologii, zabezpieczeń chroniących środowisko.

Podsumowanie.

Analizując przedstawioną informację Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Leżajsku stwierdza, że bezpieczeństwo sanitarne powiatu leżajskiego w 2023r. zostało zachowane, a realizacja ustawowych zadań w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru przyczyniła się do dalszej poprawy stanu sanitarnego powiatu.

PPIS w Leżajsku dziękuje za dobrą współpracę organom samorządowym, inspekcjom, straży pożarnej, policji oraz pozostałym instytucjom powiatu leżajskiego. Miała ona znaczący wpływ na zwiększenie efektywności działań, podejmowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną w zakresie zdrowia publicznego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Leżajsku

Janusz Nowak

/podpisano elektronicznie/